

RÄDDA BARNEN UTTALANDE

2026-02-09 15:16 CET

Så strider svensk migrationspolitik mot FN:s barnkonvention

Debatten växer om hur barn och unga påverkas av de hårdare reglerna inom svensk migrationspolitik. Barns situation på återvändandecenter och tonårsutvisningar är några exempel som uppmärksammas. Med barnkonventionen som grund ser Rädda Barnen att den repressiva migrationspolitiken slår hårt mot barn och deras lagstadgade rättigheter – och att situationen riskerar att bli värre om inte utvecklingen stoppas.

Rädda Barnen har länge uttryckt oro för omläggningen av migrationspolitiken, som inleddes med den tillfälliga utlänningslagen för 10 år sedan och har intensifierats av Tidöavtalet. Till följd av migrationspolitikens snabba förändring ser vi en allt striktare tolkning av internationella bestämmelser som inte alltid lever upp till barnkonventionens krav. Rädda Barnen menar att Migrationsverkets, och till viss del Migrationsdomstolarnas, tolkning av lagstiftningen påverkas av en politisk retorik som tydligt klargör att så få som möjligt ska få stanna i Sverige.

Detta sker trots att lagstiftning i Sverige ska tolkas i enlighet med barnkonventionen och andra konventioner om mänskliga rättigheter. Det innebär att när det i migrationslagstiftningen finns utrymme för tolkning, så ska barns rättigheter beaktas och bestämmelser så som barnets bästa väga tungt i olika avvägningar. Ett sådant tolkningsutrymme finns i flera bestämmelser i utlänningslagen, exempelvis om rätten till familjeåterförening eller grunder för uppehållstillstånd. Detta öppnar upp för Migrationsverket och Migrationsdomstolarna att göra undantag i hur de brukar bedöma ärenden – till exempel när det gäller barn som riskerar att utvisas utan sina vårdnadshavare.

Bristande barnrättsperspektiv

På senare tid har många upprörts över fall där barn drabbas direkt eller indirekt av utvisningsbeslut. Även om Rädda Barnen inte uttalar sig i enskilda utvisningsbeslut, har vi under flera år varnat om brister i barnrättslig kompetens och analys kopplat till Migrationsverkets beslut i ärenden som rör barn. Trots att barnkonventionen är lag i Sverige har det bristande barnrättsperspektivet i migrationspolitikens genomförande lyfts i statliga utredningar, liksom i Migrationsverkets egna granskningar. Här följer några exempel på brister som Rädda Barnen identifierat i enskilda ärenden:

- Prövningar av barnets bästa sker utifrån generella antaganden, i stället för utifrån individuella faktorer.
- Barn kommer inte alltid till tals och får ge sin åsikt, och åsikterna

beaktas inte i tillräcklig utsträckning.

- Barn ses inte fullt ut som egna rättighetsbärare, det vill säga att barnet som individ har rättigheter, exempelvis provas sällan barns egna asylskäl.
- Andra rättigheter i barnkonventionen än principen om barnets bästa (artikel 3) och barnets rätt att komma till tals (artikel 12) beaktas sällan i beslut om utvisningar. Ett exempel är artikel 9 som stadgar att barn inte ska separeras från sina föräldrar om det inte är för barnets bästa. Bedömningar bör även beakta hur barn påverkas om ett syskon utvisas, även om syskonet är över 18 år.
- Även andra internationella åtaganden, som FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, ska beaktas i Migrationsverkets bedömningar, vilket inte alltid görs.

Regeringen vill skärpa politiken ytterligare

Förutom oroande tolkningar av dagens lagar finns nu flera utredningar och beslutade regeländringar vars samlade konsekvenser för barn delvis är svåra att överblicka. Samtidigt menar Rädda Barnen att redan beslutade förändringar i migrationspolitiken har försvagat barnens rättigheter enligt barnkonventionen.

En av dessa är utredningsförslaget om att införa en lag som gör det möjligt att retroaktivt dra tillbaka permanenta uppehållstillstånd. Rädda Barnen har i vårt remissvar konstaterat att grundförslaget är oförenligt med barnkonventionen, och riskerar att kränka barnets rättigheter i en mycket hög utsträckning, däribland rätten till skydd, hälsa och utveckling. Utredningens barnkonsekvensanalys innehåller stora brister och förslaget läggs fram trots att man konstaterat att det bland annat skulle leda till ökad stress och psykisk ohälsa hos barn.

Ett annat exempel är utredningen om skärpta villkor för anhöriginvandring,

där regeringen redan i höstas meddelade att man går vidare med förslagen - innan alla remissvar ens hade kommit in. Utredningens förslag skulle innebära att barn hålls åtskilda från sina föräldrar och syskon under en längre tid, att allt fler familjer förblir splittrade, och att barn diskrimineras beroende på grunden för uppehållstillståndet. Det strider mot barnkonventionen, som tydligt fastslår att barn inte ska separeras från sina föräldrar, om det inte är för barnets bästa. Baserat på den rättigheten ska ansökningar om familjeåterförening som rör barn behandlas positivt, humant och skyndsamt.

Rädda Barnen ser också med stor oro på EU:s migrations- och asylpakt som Sverige nu ska genomföra. Även om pakten har bestämmelser som stärker barns rättigheter, så som bättre regler för åldersbedömningar och rätten till företrädare för ensamkommande barn, innebär de flesta bestämmelser att barns rättigheter begränsas och kränks. Rädda Barnen ser särskilda risker med förfaranden kring screening, gränskontroller och det nya mottagandesystemet. Vi befärar att barn olagligen kommer att frihetsberövas, inte få tillgång till rättigheter som utbildning och rehabilitering, samt riskerar att utsättas för våld eller andra farliga händelser på boenden.

I våra verksamheter ser Rädda Barnen hur barn inom olika delar av migrationsprocessen – asylsökande, nyanlända, i återvändandeprocessen och papperslösa – får en allt svårare tillvaro med försämrad psykisk ohälsa och ökad utsatthet som följd. Vi har nyligen vittnat i media om barns utsatta situation på så kallade återvändandecenter, där villkoren för barn är långt under vad vi som samhälle borde acceptera.

Sverige har just nu en historiskt låg invandring. Ytterligare regeländringar på migrationsområdet väntas, på bekostnad av barns rättigheter och levnadsvillkor. Rädda Barnen ser inte hur det skulle kunna vara vare sig proportionerligt eller försvarbart ur ett barnrättsligt perspektiv. Utvecklingen måste vända.

- Rädda Barnens remissvar om att dra tillbaka permanenta uppehållstillstånd finns här: [Rädda Barnens remissvar SOU 2025_99 Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar.pdf | Rädda Barnen](#)
- Rädda Barnens remissvar om skärpta villkor för anhöriginvandring finns här: [Rädda Barnens remissvar SOU 2025_95 Skärpta villkor för anhöriginvandring.pdf | Rädda Barnen](#)
- Rädda Barnens remissvar om Sveriges genomförande av EU:s asyl- och migrationspakt [Rädda Barnens remissvar Ds 2025_30 Asyl- och migrationspakten .pdf | Rädda Barnen](#)

[Rädda Barnen](#) är en politiskt och religiöst obunden folkrörelse med verksamhet både i Sverige och internationellt. Med Barnkonventionen som grund arbetar vi för att barn ska få det bättre och för att barns rättigheter ska respekteras.

Följ oss på:

[Twitter](#)

[Facebook](#)

Kontaktpersoner

Rädda Barnens pressjour

Presskontakt

Tillgänglig för journalister mellan klockan 08.00 och 20.00.

press@rb.se

08-698 90 90

Anne Thorngren

Presskontakt

Pressekreterare

Svenska frågor

anne.thorngren@rb.se

0723-57 67 56

Åsa Runström Awad

Presskontakt

Pressekreterare

Internationella frågor

asa.runstrom.awad@rb.se

0733-55 34 33

Oskar Kollberg

Presskontakt

Pressekreterare

Internationella frågor

oskar.kollberg@rb.se

0733 55 34 15

Oscar Nelson

Presskontakt

Pressekreterare

Presskontakt till generalsekreterare Åsa Regnér

oscar.nelson@rb.se

072-454 54 85